

Międzynarodowa konferencja INQUA-SEQS „*At the edge of the sea: sediments, geomorphology, tectonics, and stratigraphy in Quaternary studies*” Sassari, Sardinia, Włochy, 26–30.09.2012

Pod egidą Międzynarodowej Unii ds. Badań Czwartorzędu (International Union for Quaternary Research – INQUA) działa wiele sekcji, jedną z nich jest Sekcja Stratygrafii Czwartorzędu Europy (Section on European Quaternary Stratigraphy – SEQs). W ramach jej działalności co roku są organizowane międzynarodowe konferencje naukowe dotyczące stratygrafii czwartorzędu Europy. Tegoroczna odbyła się w Sassari na Sardynii we Włoszech w dniach 26–30 września 2012 r. Miejsce zjazdu wybrano nieprzypadkowo, gdyż jest to rejon bardzo atrakcyjny pod względem geomorfologicznym i geologicznym, a występujące tu liczne wychodne osadów górnego plejstocenu zostały już szczegółowo zbadane.

Spotkanie geologów czwartorzędu zorganizowały włoskie uniwersytety ze Sieny i z Sassari oraz francuskie Laboratoire de Geographie Physique CNRS w Meudon. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego był Mauro Coltore, a sekretarzem – Pierluigi Pieruccini.

Honorowy patronat konferencją objęły stowarzyszenia: INQUA-SEQS, Associazione Italiana per lo Studio del Quaternario (AIQUA), Associazione Italiana di Geografia Fisica e Geomorfologia (AIGEO), International Association of Sedimentologists (IAS), Association Française pour l'Etude du Quaternaire (AFEQ), Centre national de la recherche scientifique (CNRS), Fluvial Geological Archives (FLAG) i Associazione Italiana per la Geologia del Sedimentario (GeoSed).

Obrady odbywały się na Wydziale Botaniki, Ekologii i Geologii Uniwersytetu w Sassari.

W tegorocznym spotkaniu na Sardynii wzięło udział ponad 60 badaczy z Europy, Azji i Ameryki Północnej. Obecni byli przedstawiciele m.in. Włoch, Francji, Belgii, Niemiec, Austrii, Bułgarii, Rosji, Ukrainy, Azerbejdżanu, Holandii, Chorwacji, Litwy, Estonii, Kanady, Norwegii, Izraela, Iranu, Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii. Liczną grupę stanowili Polacy związani z ośrodkami naukowymi w Łodzi, Toruniu i Warszawie. Otwarcia dokonał przewodniczący SEQs Wim Westerhof.

Konferencja umożliwiła spotkanie i wymianę doświadczeń naukowcom prowadzącym badania nad stratygrafią czwartorzędu kontynentalnego i środowiska przybrzeżnego. Przedyskutowano też złożone relacje zachodzące między środowiskami sedymentacji morskiej, rzecznej, stokowej i eolicznej w strefie przybrzeżnej i ich reakcje na czwartorzędowe zmiany poziomu morza. Na podstawie wzajemnej relacji morskich i lądowych osadów, form rzeźby i procesów próbowano dokonać oceny zmian poziomu morza, przedstawiono (neo)tektonikę, stratygrafię i paleogeografię czwartorzędu ze szczególnym uwzględnieniem geochronologii.

Referaty i postery przedstawiono w blokach tematycznych:

- „Europejska geochronologia czwartorzędu i metody badawcze”;
- „Relacje pomiędzy osadami morskimi, fluwialnymi, eolicznymi i stokowymi a rzeźbą i transformacją środowisk kontynentalnego i morskiego”;
- „Korelacje ląd–morze w czasie zmian klimatycznych późnego glacjału – paleontologiczne dowody zmian środowiska i korelacji biostratygraficznych”;
- „Eemskie i holocenijskie zmiany poziomu morza w nawiązaniu do tektoniki”.

W ciągu trzech kolejnych dni odbywały się warsztaty terenowe, podczas których w okolicach Alghero (zachodnie wybrzeże Sardynii), Orosei (wybrzeże wschodnie) i Cagliari (wybrzeże południowe) uczestnicy mogli zapoznać się z odsłonięciami w klifach będących wychodniami skał mezozoicznych oraz pochodzących z interglacjału eemskiego (MIS 5e), systemami jaskiń, osadami i formami rzecznyymi, eolicznymi i plażowymi występującymi na pograniczu lądu i morza.

Program pierwszej wycieczki terenowej „Późnoplejstoceńskie wybrzeża północno zachodniej Sardynii (Włochy): kolumnia piaszczystych plaż i wydmy wybrzeża” obejmował problematykę osadów eolicznych i wydmowych z okresu późnego plejstocenu, które w okolicach Alghero pokazywali Stefano Andreucci i Vincenzo Passuccu z Uniwersytetu w Sassari. W drugiej części dnia, na półwyspie Sinis i na przylądku San Marco, Mauro Coltore oraz Pierluigi Pieruccini z Uniwersytetu w Sienie przedstawili ciekawą sekwencję osadów morskich i eolicznych, które były szczegółowo datowane metodami OSL i ^{14}C . Mięszką serię tworzą tu osady z liczną fauną morską wieku eemskiego, korelowane z MIS 5e. Ostatnim punktem tego dnia było stanowisko na przylądku San Marco, gdzie można było poznać sekwencje osadów eolicznych, które zostały abraowane przez morze, a w miejscu abrazji powstały terasy morskie.

Drugą wycieczką terenową, „Poziom morza w okresie MIS 5”, przeprowadzono na wschodnim wybrzeżu Sardynii, w okolicach Orosei, w Zatoce Orosei. W tym dniu sesji terenowej uczestnicy odwiedzili jaskinię Grotta del Bue Marino, gdzie Laura Sanna wraz z licznym zespołem badaczy przedstawiła paleogeografię obszaru i problematykę krasu w strefie przybrzeżnej oraz zagadnienia związane z formami i osadami towarzyszącymi.

W kamieniołomie marmuru jurajskiego w okolicach miejscowości Orosei obserwowano dolnoplejstoceńskie stożki rzeczne występujące powyżej eksploatowanej skały. Stożki te są zbudowane z wapieni, tworzą bardzo mięszką serię i zawierają horyzonty gleb kopalnych. Obecne tu osady są bogate w różne skamieniałości, m.in. kości słońi.

Ostatniego dnia warsztatów terenowych prowadzonych przez Mauro Coltorego, „Sedymentacja w czasie MIS 5 i późnego glacjału–holocenu w Basenie Campidano i Zatoce Cagliari”, uczestnicy oglądali w Cagliari w Zatoce Quarto wał plażowy Is Arenas, poznali jego budowę, wiek i ewolucję. Z kolei w klifie na południu miasta Mauro Coltore zaprezentował stratotypowe dla czwartorzędu osady piętra tyreńskiego. Ostatnim akcentem była bardzo ciekawa wizyta w Muzeum Archeologicznym w Cagliari, gdzie znajduje się ekspozycja poświęcona początkom kultury materialnej człowieka na wyspie.

Organizatorzy konferencji na Sardynii położyli duży nacisk na rozwój dalszych prac nad stratygrafią i paleogeografią strefy przejściowej między środowiskiem morskim i kontynentalnym. Ustalono, że kolejna konferencja INQUA-SEQS odbędzie się we wrześniu 2013 r. w Konstancji (Rumunia).

*Lucyna Wachecka-Kotkowska, Mirosław T. Karasiewicz,
Joanna Rychel & Edyta Kalińska
Serwis fotograficzny na str. 671*

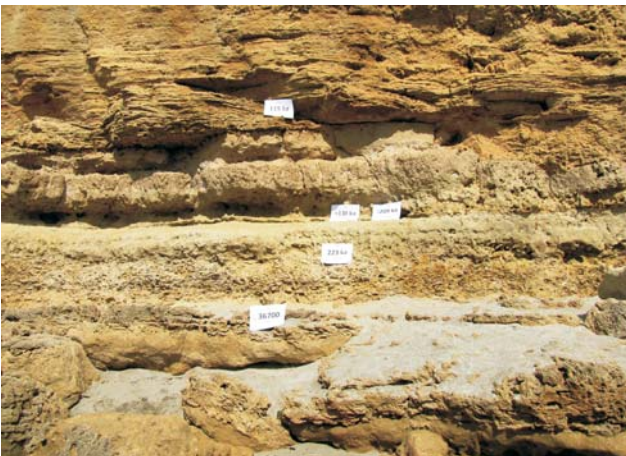
**Międzynarodowa konferencja INQUA-SEQS „At the edge of the sea: sediments, geomorphology, tectonics, and stratigraphy in Quaternary studies”
Sassari, Sardinia, Włochy, 26–30.09.2012 (patrz str. 631)**

Ryc. 1. Zatoka Orosei, widoczne w klifie wapienno-dolomitowym wejście do jaskini Grotta del Bue Marino (wschodnie wybrzeże Sardynii). Fot. E. Kalińska

Ryc. 2. Klif nad Zatoką Orosei zbudowany z horyzontalnie warstwowanych osadów górnoplejstoceniowego stożka napływowego (wschodnie wybrzeże Sardynii). Fot. E. Kalińska

Ryc. 3. Półwysep Sinis (zachodnia Sardynia), fragment klifu zbudowanego z morskich i eolicznych osadów datowanych na interglacjał eemski (MIS 5) i początek fazy glacialnej ok. 75 ka BP (MIS 4). Fot. L. Wachecka-Kotkowska

Ryc. 4. Przylądek San Marco (zachodnia Sardynia), bazalty środkowoplioceniowe w terasach morskich zbudowanych z materiału eolicznego wieku ok. 173 ka BP. Fot. M.T. Karasiewicz

Ryc. 5. Przylądek San Marco (zachodnia Sardynia), bazaltowy cokół wieku plioceniowego nadbudowany górnoplejstoceniowymi osadami eolicznymi. Fot. M.T. Karasiewicz

Ryc. 6. Okolice Orosei (wschodnia Sardynia), kamieniołom marmuru jurajskiego, który przykrywa dolnoplejstoceniowe wapienne stożki rzeczne. Fot. J. Rychel